

ÜGYES RABLÓK. (Lásd a 390. lapon.)

XXVI. kötet, 25. szám. **Ára negyedévre 1 frt 40 kr.**  
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1884. június 22-én.

## KÉT LAKOMA.

— Mese. —

**H**OL VOLT, hol nem volt, egyszer valahol és valamikor volt egy király, a ki sokat vadásztatott. Nem épen azért vadászott, mintha nagy kedve telt volna a vad üldözésében és leölésében, hanem mert beteges volt és orvosai azt tanácsolták, hogy sokat járjon erdőn-mezőn, az nagyon egészségére fog válni.

Egy napon tehát ismét ott lovagolt kíséretével az erdőben s egy szép szarvast üzött. Gyors lába volt a szarvasnak, de gyors volt a király paripája is. Egyre folyt a hajsza, a király egészen belemeledett és észre sem vette, hogy már jó ideje elszakadt kíséretől. A szarvas végre is eltűnt az erdő egy sűrűbb részében, s a király vissza akart fordulni; de ekkor észrevette, hogy olyan helyre tévedett, a hol még soha sem járt, nem tudja: merre induljon.

Belefújt a kürtjébe, hogy jelt adjon kíséretének. A kürt hangja azonban elhalt, nem felelt rá senki.

— Nagyon messze tévedtem, nem hallják. Ebben a rengeteg erdőben pedig ugyancsak kereshetnek, míg rám akadnak. Legokosabb lesz, rábízom a lovamra, hogy vigyen ki. Az állat sokszor nagyon jó ösztönnel bír az effélében.

Eleresztette a kantárt, hogy menjen paripája, a merre akar. De hát biz' ebben csalódott, mert a ló nagyon elfáradt a hosszú nyargalásban és legjobbnak találta pihenni. Nem ment se jobbra, se balra, hanem lenyujtotta a nyakát és a kövér füvet harapdálta.

— Jaj lovaeskám, így nem boldogulunk, szölt a király. Nézd, a nap már mindjárt leáldozik, itt ér az éjszaka az erdőben, már pedig ez nem épen kellemes háló hely lenne. Menjünk csak odább.

Megsarkantyuzta a lovát és jó szerencsére neki indult. Valahol majd csak talál ösvényre.

Nem is ment nagyon sokáig, mikor egy kunyhó ötlött a szemébe. Csak ugy durván volt összeróva fatörzsekből, galyakból és máskor a király oda se nézett volna neki; de most arra gondolt, hogy akár milyen egyszerű kunyhó, mégis csak ember lakik benne; már pedig a ki itt lakik, az tudja az utat. Megállt tehát és odakiáltott a kunyhó felé, van-e ott valaki? A kunyhóból nem felelt senki, hanem épen ekkor jött szembe egy izmos termetű öreges ember, vállán nagy fejszével. A milyen egyszerű volt a kunyhó, ép olyan volt az öreg ember ruházata is. Nem is annyira ruha volt az, hanem csak holmi állatbőrökből összetoldott köntös; akár vad embernek is lehetett volna nézni az öregget. A király mégis megszólította:

— Nem mondhatnád-e meg atyámfia, merre juthatok ki innen leghamarább a város felé?

— Megmondani megmondom szívesen, felelt az öreg barátságosan. De már azt nem tanácsolom, hogy neki indulj, vitéz uram. Mert beletart jó három órába, míg kiérsz az erdőből, a nap pedig már lenyugodott, mindjárt sötét lesz és kitörheted a nyakadat.

— Már pedig itt csak nem maradhatok az erdőben.

— Jobb lesz, ha itt maradsz. A kunyhóban meghálhatsz, a mi kevés az én szegénységemtől telik, megosztom veled, azután reggel majd elvezetlek az utra, melyen a városba juthatsz.

A király ráállott, mert egyebet sem tehetett. Megtetszett neki az egyszerű ember jószívü modora, de azért mégsem bizott mindjárt egészen. Mert hát így a vadon közepett ki tudja: mi jutna eszébe ennek az ismeretlen embernek, ha megtudná, hogy a király alszik itt a kunyhóban. Ezért tehát nem mondta meg, kicsoda, csak annyit mondott, hogy a királyi udvarhoz tartozik, vadászni voltak és eltévedt.

— Hát te ki vagy, mit csinálsz itt az erdőben? kérdé aztán a király.

— Az én nevem Mihály és favágó meg szénéégető vagyok. Az volt már az apám meg a nagyapám is. Ők is itt laktak ebben a kunyhóban; azaz hogy nem épen ebben, csak ezen a helyen. Mert a kunyhó már sokszor összedőlt, magam is már vagy háromszor róttam újra össze. Most jó erős és tágas, tessék belől kerülni.

Bementek. Belől a kunyhó még nyomoruságosabb volt, mint kívül, mert kint holmi kuszó-növény futotta be, mohánőtt oldalán és tetején. Hanem odabent még csak efféle zöltség sem látszott. Butornak hirt sem volt, hanem a fal tövében nagy halmaz száraz fű volt fölhalmozva, az volt az ágy; egypár vastag fatuskó is állt itt-ott, az meg szék vagy asztal helyett szolgált, a mire épen szükség volt. A kunyhó közepén meg a földön volt a tüzhely és fölötte a tetőn nagy lyuk, melyen a füst kimehetett, ha akart: más ablaka nem is volt a kunyhónak.

A király, mikor belépett, ugyelámult, hogy hamarjában szót sem talált. Ő, a ki fényes palotában lakott, nem is képzelte, hogy emberi lény ilyen nyomoruságos helyen élhet; hiszen ez legföljebb arra jó, hogy az eső elől meghuzódjék az ember; de hogy ez legyen a lakása, az már borzasztó.

Mialatt a király ezen tünődött, Mihály gazda szaporán a dolga után látott. A tüzhelyen szétszórta a lamut és talált alatta néhány üszköt; ezt száraz fübe csavarta és addig fujta, lóbázta, míg a fű lángot kapott. Ekkor apró galyakat rakott rá és csakhamar vigan pattogott a tűz a kunyhó közepén. Az igaz, hogy a füst nemcsak egyenesen fölfelé ment, hanem szétterjedt a kunyhóban is és ugyan csak csipte a szemöket; de Mihály gazda ezzel nem törődött, csak a király prüszkölt egy kicsit. Tüzzrakás közben pedig megszólalt az öreg:

— Hát aztán, vitéz uram, csakugyan a király udvarából való vagy?

— Onnan ám, mondtam.

— És a lakásod ott van a király palotájában?

— Ott bizony.

— Nagyon szép az ott, ugy-e?

— No, megjárja.

— És az emberek ott mind nagyon boldogok és elégedettek, ugy-e?

— No, már azt nem tudom oly bizonyosan. De hát mondd csak, barátom, hát te meg vagy itt elégedve?

— Meg én. Hála Istennek, nincs semmi bajom.

— És nem félsz a vadállatoktól vagy a rablóktól?

— Félni? Ugyan mitől félnék? A vadállatok inkább félnék tőlem, mert ha fejszémmel rácsapok valamelyikre, az ugyan nem mozdul meg többé. A mi pedig a rablókat illeti, ugyan mit keresnének nálam? Jól tudják, hogy itt bizony nem találnak semmit.

— És nem unalmas így egyedül lenned mindig?

— No, az már igaz, hogy néha kissé

unalmas. Egész nap dolgozom s mikor este hazatérek, szeretném, ha volna kivel beszélgetni. Mikor még áldott jó feleségem élt, akkor persze boldogabb voltam; de hát ő meghalt szegény, az Isten nyugosztalja. No, meghalt volna, ha palotában lakunk is, azért csak olyan szo-

moruan magamra maradtam volna. Bezzeg ha ő élne, most volna ám jó vacsoránk, mert ő mindig pompásan tudott gondoskodni mindenféle jó ételről. De hát annak vége van, bele kell nyugodni Isten akaratába és beérni azzal, a mi van. Szerencsére van egy pár tojás ott a sarokban, megfőzöm, az nagyon jó ám vacsorára.

Nagy kutatás után csakugyan talált is két tojást.

— Mondtam ugy-e, hogy van! szólt diadalmasan. Jut mindegyikünknek egy-egy.

A király akaratlanul is mosolygott, mert az még nem esett meg rajta, hogy örülnie kell, ha egy lány tojást kap vacsorára. Mihály gazda egy közönséges cserépfazékban vizet hozott a közeli forrásból, megfőzte a tojást s az egyiket odaadta a királynak. Aztán nagy fekete

kenyeret vett elő, jókora karajt szelt magának is, a királynak is, leültek a fűre és vacsoráltak. A kenyér olyan fekete volt és olyan kemény, hogy a király eleinte színté undorodott tőle; de nagyon éhes volt s utoljára mégis csak beleharapott, azután pedig olyan jóízűen

ette, mintha rég hozzá lett volna szokva. Mert hát az éhség nem válogatós és mikor egyéb nincs, nagyon jó a fekete kenyér is, kivált mikor olyan szívesen adják. Maga Mihály gazda pedig, egész napi kemény munkája után olyan jó étvágygal falatozott, hogy ez este, tudom, a királyi palotában senki sem vacsorált olyan jóízűen. Az ételre pedig aztán a kancsóból jó friss vizet ittak és ezzel megvolt a lakoma.



ILONKA LEVELE. (Lásd a 394. lapon)

— Kedves egészségére kívánom, vitéz barátom, szólt az öreg szénégető. Sajnálom, hogy egyebem nincs, de ezt szívesen adtam.

— Én meg szívesen fogadtam és köszönöm, szólt a király őszintén. Most pedig aludjunk, mert tudom, te is fáradt vagy.

Végigheveredtek a száraz fűből való ágyon és csakhamar mély álomba merültek. A vacsorával bizony nem rontották meg a gyomrukat, nem kellett attól félniök, hogy belebetegeszenek. Aludtak is pompásan hajnalig.

Másnap reggel a király fölült lovára, mely a kunyhó előtt volt megkötve. Mihály gazda nagy darabon elkisértte a királyt, mígnem egy ösvényhez értek.

— Ez az ut egyenesen kivezet az országra, ott pedig már nem lehet eltévedni, szólt az öreg.

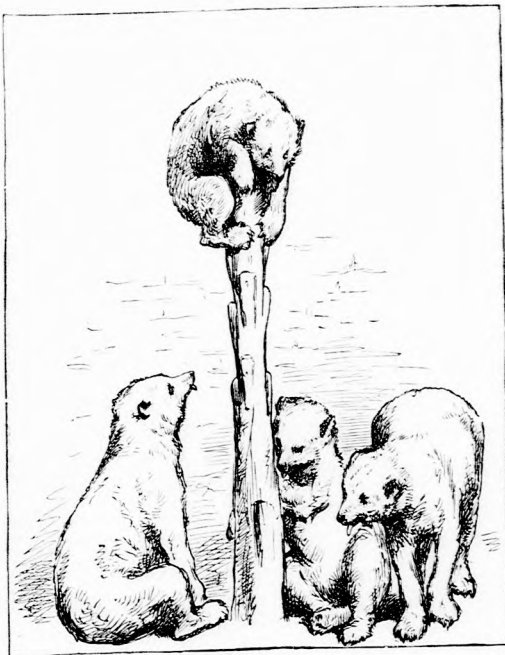
A király őszintén megköszönte az egyszerű ember szíveségét, aztán egy nagy arany gyűrűt huzott le az ujjáról, odaadta az öregnek és így szólt:

— Fogd ezt a gyűrűt, kedves barátom. Ha bejössz a városba, jőjj a királyi

palotába, mutasd meg ezt a gyűrűt és akkor elvezetnek hozzám. Nem fogom elfelejteni, mily szíves vendégszeretettel fogadtál és ha te jössz hozzám, majd én is szívesen látlak. Sőt ha akarod, szerzek neked valami jó szolgálatot is a királyi udvarnál.

Az öreg szénégető átvette a gyűrűt s nézegette minden oldalról. Látta, hogy

betűk vannak belévésve, de biz ő azt nem tudta, hogy azok betűk, mert ő hirét is alig hallotta annak, hogy van betű a világon, nem hogy olvasni tudott volna. Nagy nehezen felhuzta a gyűrűt a kis ujjára, megköszönte szépen és szerencsés utat kívánt vendégének. A király pedig barátilag kezét szorított vele, megsarkantyuzta lovát és elvágatott. Egy-két órával később minden baj



ÁLLATKERTI MEDVÉK. (Lásd a 395. lapon.)

nélkül haza is érkezett palotájába.

Néhány hét mult e kis kaland óta s a király sok országos dolgai közt már nem is gondolt reá. De annál inkább gondolt rá Mihály gazda, mert az ő egyszerű, csöndes életében ritka esemény volt ez. És valahányszor az ujján megpillantá az arany gyűrűt, természetesen mindig gon-

dolnia kellett arra, hogy kitől kapta. Aztán meg arra is gondolt, hogy meg kellene látogatnia azt a derék vitézt. Ki tudja, hátha csakugyan szerez neki valami jó állást ott a király udvarában. Mióta ezen gondolkozott, vége volt régi csöndes boldogságának; nem végezte többé jó kedvel nehéz napi munkáját, nem ette jóízűen a száraz fekete kenyeret; mindenféle vágyak nyugtalaníták a jó embert. Ott a királyi palotában bizonyosan nem kellene ilyen nehéz munkát végeznie és nem élne mindig fekete kenyeren. Nem igen tudta ugyan elképzelni, hogy ő, a tudatlan, erdőben felnőtt félvad ember mire lehetne jó ott a fényes királyi udvarnál; no de ott van az ő vitéz barátja, az majd kitalálja, mire volna ő jó. Elhatározta tehát, hogy elmegy a városba és meglátogatja vitéz barátját.

Nem kellett hozzá sok készülődés, csak épen egy nagy botot vett a kezébe és megindult. Parádés ruhát nem öltött, abból az egyszerű okból, mert nem volt egyebe annál a durva bőrköntösnél, de még ha volt volna is, neki biz' arról fogalma sem volt, hogy ilyen nyomoruságos ruhában nem szokás látogatást tenni a királyi palotában.

(Vége következik.)

## ÜGYES RABLÓK.

(Képpel a czimlapon.)

**H**ogy a kutya milyen okos, ügyes állat, arról számos példát tudunk, magam is sokat beszéltem már el nektek. Okosságával a kutya sokszor hasznára válik az embernek, de arra is van példa, hogy a kutya gonosz csinyekre használja ügyességét.

Egy földbirtokos sok apró házi nyulat tartott s ócska deszkából rótt össze a számukra kicsike házikót. A házikó tetején vagy két arasznyi rés volt, mert már nem jutott a deszkából; de ez nem volt baj, a tengeri nyulacska nem tud mászni, tehát a bódé tetején ki nem szökhettek.

És mégis egy reggel azt vette észre a gazda, hogy egy nyulacska hiányzik. Semmikép sem tudta magának megmagyarázni a dolgot, mert ha tolvaj járt volna ott, nemcsak egyet vitt volna el. De mégis tolvajnak kellett lenni, mert másnap újra kevesebb volt egy nyulacskaival, harmadnap megint hiányzott egy. A gazda végre boszankodva eltökélte magát, hogy éjjel megleli, kinek van olyan nagy kedve az ő nyulacskaíra.

Nem kellett sokáig várnia, megjött a tolvaj, még pedig kettő. Csakhogy négy lábú volt mind a kettő; egy nagy kutya, meg egy kicsike. A nagyobbik megállt, mintha örködnék, a kicsike pedig bebújt a deszkabódé nyílásán; csakhamar újra kidugta a fejét, da ekkor már egy nyulacska-t tartott a fogai közt. A nagyobbik átvette s akkor a kis kutya kikapaszzkodott. Csak épen hogy keresztül fért a szük nyíláson.

Nem lehetett kétség, hogy a két rabló megértette egymást és valóságos összebeszéléssel végezték a gonosz csinyt. A nagyobbik kutya az egész környéken rettegett erős, mérges állat volt, a kisebb kutyák elfutottak előle; de ezzel a kis rabló pajtásával jó barátságban élt, mert szüksége volt rá: a kicsike eb befért a szük nyíláson, előhozta a prédát s ezen aztán közösen lakmároztak.

Mikor a gazda rajtakapta őket, akkor persze vége szakadt a tilos lakmározásnak, kemény verést kaptak és elmúlt a kedvök attól, hogy újra szerencsét próbáljanak. Hiába is tértek volna vissza, mert a gazda természetesen gondoskodott, hogy nyulacskaíhoz többé hozzá ne férhessenek.

## Ü D Ū L É S.

(Keppel a 393. lapon.)

**Ó** KÖSZÖNÖM, Arankám,  
Áldjon meg az Isten érte,  
Hogy gondoltál én reám,  
A ki estem betegségbe.

Nagyon sokat szenvedék,  
Vérem forrott, szívem szorult,  
Agyam zúgott mint kerék,  
Szemeimre fátyol borult.

Már sokkal jobban vagyok,  
Csakhogy nagy a gyöngeségem,  
Nem járhatok, állhatok —  
Lassan tér meg egészségem.

Csakhogy mégis visszatér!  
S gyógyszereim között, látod,  
Talán a legtöbbet ér  
Édesem, látogatásod!

## A TENGER MÉLYSÉGE.

**M**I, A KIK itt messze bent a szárazföldön lakunk, csak ritkán jutunk hozzá, hogy meglássuk a tengert, mert nagy utat kell e végett tennünk. De ha nem látjuk is, annál többet hallunk és olvasunk róla: tudjuk, hogy a tenger vizére majdnem ráillik az, hogy végtelen, mert a nagy oceánon hetekig megy a hajó s az ember bármerre néz, nem lát egyebet, mint feje fölött az eget és lábai alatt mindenfelé csak a vizet, a meddig csak szeme lát.

Az emberek természetesen régóta kívánták tudni, milyen mély ez a roppant víztömeg. Első pillanatra azt lehetne hinni, hogy ezt ugyan könnyű megmérni,

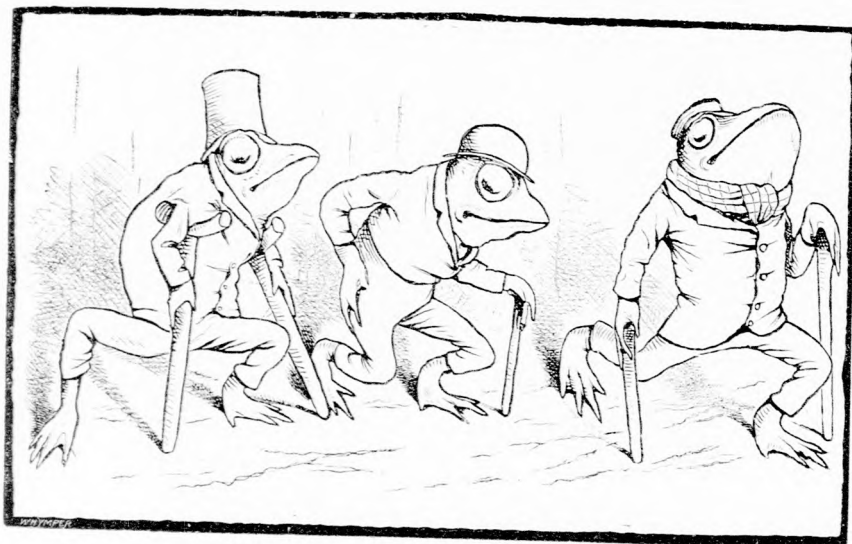
de valósággal az bizony nagyon nehéz. Vannak a tengernek sekély helyei, ott persze könnyű megmérni a mélységet, csak úgy mint a tavakban és folyókban: és igen egyszerű az eszköz is: nagy óndarabot kötnek hosszú kötélre és lebocsátják a vízbe, az ón leesik egészen a tenger fenekére és a kötél hossza megmutatja, milyen mélyre esett. Csakhogy ezt a mérő eszközt nem lehet használni ott, a hol a tenger igazi nagy mélységei vannak; és ha egy kicsit figyeltek, meg fogjátok érteni, hogy miért.

Az ón- vagy vasdarabnak jókora nehéznek kell lenni, nehogy a víz sodra elragadja. Mert a tenger vize nem áll ám csöndesen, hanem folyvást erős mozgásban van és mikor a felszine egészen nyugodtnak látszik, lent a mélységben erre-arra kavarog, egyik vagy másik irányban roppant erővel folyik, magával ragad mindent és ha a mérő ón nem eléggé nehéz, nem esnék egyenesen lefelé, hanem a víz áradata messze elvinné. Tehát igen nagy darab, nehéz ón- vagy vasdarabot kell venni. De ennek lebocsátására és felhuzására meg vastag kötél kell. Ez nem volna baj, ha csak száz vagy kétszáz öles mélységet kellene megmérni, ámde a hol a tenger igazán nagyon mély, ott több ezer öl hosszú kötél kell, hogy leérjen a fenékre. Igen, de egy ilyen roppant hosszú kötelet még jókora ón- vagy vasdarab sem bír egyenesen lehuzni a mélységbe. Talán magatok is láttátok, hogy a kötél, zsinór stb. nem merül el a víz alá. A mint tehát a mérő ónt lebocsátják, eleinte megy ugyan lefelé, de mikor a hosszú kötélből már elegendő nagy darab került a vízbe,

akkor a víz fentartja a kötelet, elkapja, sodorja a végén függő óndarabbal együtt és soha sem lehet megtudni, lejutott-e az ón a tenger fenekére.

A régi egyszerű eszközzel tehát nem lehet a tenger igazi mély helyeit megmérni, ezért a tudósok törték a fejüket másféle szerszámokon, de sokáig hiába, mert ha kitaláltak is valamit, olyan drága lett volna, hogy nem igen akarták a nagy

költséget ráfordítani. Hanem egyszer aztán következett olyan dolog, mely nagyon szükségessé tette a tenger mélységének megmérését. Tudniillik sodronyt huztak Európa és Amerika közt. A szárazföldön, tudjátok, a táviró sodronyokat póznákra feszítik, a mit persze a tengeren nem lehet tenni; a tengeren a sodronyt le kell sülyeszteni a víz fenekére. De hogy ezt jól elintézhessék, szükséges volt



A HÁROM BÉKA. (Lásd a 394. lapon.)

tudni, milyen mélyen van a tenger fenéke. Ujra kezdték tehát a fejtörést és most már sokféle eszköz van, melylyel egészen pontosan meg lehet mérni a legnagyobb mélységet. A legegyszerűbb ilyen eszköz az ágyugolyó. A golyó közepén végig lyuk van furva, úgy hogy egy vékonyka pálcza keresztül férjen rajta. A pálcza a golyó alsó felén kinyulik a lyukból, míg a másik vége kapocsba van csatolva, úgy

hogy mikor a pálcza alól beleütődik a kemény földbe, a kapocs megnyílik és a pálcza kijön a lyukból. A pálcza végére pedig vékony zsinor van erősítve, mely olyan könnyű, hogy a golyó gyorsan ránthatja le magával a mélybe; nem is kell erősnek lennie, mert a golyót ott hagyják a víz fenekén, csak a pálczát huzzák föl.

Milyen hosszúnak kell a mérő zsinornak lenni, azt néhány példából láthatjuk.

Egy amerikai hajóról, a »Tascatora«-ról, tiz évvel ezelőtt a nagy oceánon tettek méréseket és egy helyen 8513 méternyi mélységet találtak. Bizonyosan sokan van-

nak köztetek, a kik már ki tudják számítani, mennyi ez, — sokkal több egy mért-földnél, vagyis kocsin egy óráig tartana, míg a tenger fenekére érünk, persze ha



ÜDÜLÉS. (Lásd a 391. lapon.)

sétálni vagy kocsikázni lehetne a vízben lefelé, a mi nem lehet. Más méréseknél is találtak hét-nyolcezer méternyi mélységeket.

A mérésekből azt is tudjuk, hogy míg a tenger felszínén a víz olyan sima egyenes, lent a mélységben a feneké épen nem olyan, hanem mint körülünk a szá-

razföldön, úgy ott a víz alatt is nagy hegységek, mély völgyek terülnek el. Egész heglánczok vonulnak végig mindenfelé a tengerben, olyan magas csucsokkal, mint a szárazföld legmagasabb hegyesucsai; de a hajók azért még messze, magasán usznak ama víz alatti csucok fölött. Elképzelhetjük tehát a tenger mélységét, mikor ilyen roppant hegységek is eltűnnek benne. E tengeralatti hegyek, völgyek nem is kopárok ám, mint talán hinnétek. Fák persze nem nőnek ott a víz alatt, madarak sem dalolnak; hanem száz meg százféle csuszó-mászó vízi állat tanyáz rajta.

Bizonyos mélységen tul sötétség uralkodik a tenger vizében. Az eddigi tudományos kutatások szerint a nap fénye vagy ezer kétszáz lábnyira hatol keresztül a roppant víztömegben; azon alól már örökös, teljes sötétség van még akkor is, mikor fönt a víz színén ragyogóan süt a nap. De nemcsak sötét van ott a mélységben, hanem hideg is, mert az északi sarkvidékről a hideg víztömeg a mélységben áramlik lefelé a déli vidékekre. Még a forró éghajlat alatt is hideg a tenger fenéke, csak a felső vizréteg melegszik meg.

### A HÁROM BÉKA.

— Mese. —

(Képpel a 392. lapon.)

**H**ÁROM béka egyszer azon törte a fejét, hogy lehetnének ők különbek mint többi társaik ott a tócsában. Ki is találták hamar a módját. Láttak embereket sétálni a tóparton s az egyik béka így szólt:

— Lám, ha mi úgy járnánk, mint az emberek, az már aztán derék dolog volna.

— Igazad van, szólt a másik. Nem is szép az, hogy nekünk sincs semmi ruhánk, csak így csupasz bőrünkben járunk.

— Nagyon okos gondolat, szólt a harmadik. Menjünk a városba és öltözzünk fel gavallérosan.

Meg is tették, felöltöztek uri módon, szép nadrágba, szük kabátba. Egyikök hetyke kis sipkát tett a fejére, a másik uras kalapot, a harmadik meg éppen magas tetejű köcsöskalapot.

— Én veszek botot is, láttam, hogy az uracsok azzal sétálnak.

— Én kettőt veszek, az még jobb.

— Oh, én még jobbat tudok, szólt a harmadik. Veszek két mankót, arra kényelmesen támaszkodhatom.

Akképen cselekedtek is és gavallérosan kicziczomázva indultak hazafelé. A mezőn a lepke, méhike, dalos madárka ugyancsak bámultak rajtuk s ők ezt észrevéve, még büszkébbek lettek.

— Megbámul ám mindenki, szólt az egyik. Nem is láttak még ilyen igazi uri békatársaságot.

— De nem ám. Az egész környék lábas és szárnyas népsége irigyelni fog. Hirünk lesz messze földön.

— Meg is érdemeljük.

De éppen ebben a pillanatban egy vadászeb ment arra. Máskor oda sem nézett volna holmi közönséges békáknak, de most utánuk eredt.

— Micsoda furcsa jószágok ezek? Elfogom őket, elviszem gazdámnak.

A büszke békák észrevették a veszedelmet és futásnak eredtek. Csakhogy a szük öltözetben nem bírtak oly szaporán és olyan nagyokat ugrani, mint máskor.

— Jaj de bolondot tettünk! jajgattott az egyik. Nem tudok futni ebben a boldogtalan ruhában.

— Az én első lábaim egészen elszibadtak a mankótól.

— Én már eldobtam a botot. Itt egy kis tócsa, meneküljünk oda.

Épen ideje volt, mert a vadászeb már utólérte őket; de a pocsolyába nem ment utánuk. Hanem ott is rosz dolguk volt. A gavalléros ruhától nem tudtak uszni.

— Oh, tönkre megyünk, elveszünk! jajgattak kétségbeesve. Ez a ruha nem enged uszni, lehuz a víz fenekére, ott megfulunk.

— Bolondot tettünk, mikor felöltöttünk.

Egy öreg béka, mely ott ült a sás közt, megszólalt:

— Valóban bolondot tettetek. De most másszatok ide hozzám, itt a sás közt nem lát meg ellenségtek, itt vessétek le a köntöst, mely nem nektek való. És ne felejtsetek jövőre, hogy a ki be nem éri azzal, a mit a böles természet rendelt neki, hanem hivalkodva olyasmire vállalkozik, a mi nem illik hozzá, előbb-utóbb megkeserüli.

### ILONKA LEVELE.

(Képpel a 388. lapon)

**K**EDVES barátnöim, Tilda, Emma, Julesa!  
*Rezidenciátok a kicsiny falucska.*  
*Vagytok benne hárman boldog kis királynevek,*  
*Ott véletek együtt be szivesen járnék!*  
*De a kötelesség itt fog le még engem,*  
*Még egy vizsgálatot kell a héten tennem,*  
*S az is, jaj ki tudja! — hogy fog sikerülni?*  
*Mily osztálytal fogok onnan kikerülni?*  
*Igyekezem rajta, hogy szeggyent ne valljak.*  
*S többi társam mögött hátra ne maradjak.*  
*Akkor, de csak akkor — apa így ígerte —*  
*Fog elvinni engem hozzátok vidékre.*  
*Az lesz csak az öröm! Szivem bele dobban:*  
*Ó csak volnék már ott, kedves falutokban!*  
*Reménytem, hogy úgy lesz... de most el*  
*dolgomra!*  
 Ötlettek, csókollak! Szereusz! Pá!

Ilonka.

### ÁLLATKERTI MEDVÉK.

(Képpel a 389. lapon.)

**S**ZOMORU élet a rab élet, még annak is, ki különben csöndesen szeret éldegélni. Hát még az olyan hatalmas vadnak, mint a medve, mely éjjel-nappal kedvére szeret bolyongani a rengeteg erdőkben, a hol ő az ur, mert nálánál hatalmasabb fenevad a mi világrészünkön nincs.

Ott az állatkerti szűk ketrecben vége a hatalmának és hiába való az ő nagy ereje. A vasrácsozat még erősebb, nem bír vele és egy pár kísérlet után abba is hagyja, szomorú busulásra adja nagy fejét. A helyett, hogy mérföldekre barangolna, a szűk ketreczet járja köröskörül, egyszer jobbról balra, ha pedig így megunta, akkor balról jobbra. Unalmas séta, bele is un végre, aztán fogoly társaihoz megy oda a középre, hol vastag faczölöp van a földbe beverve.

Ez is csak szomorú emléket idéz föl benne. Nem olyan fa ám ez, mint azok ott kint az erdőben. Hogy ága, lombja nincs, még hagyján, hanem az erdei fákban odu is akad, az oduba vadméh pompás mézet rak, ez pedig medve komának a kedvencz csemegéje; ezért érdemes fölkapaszkodni a fára. De itt erre a száraz fatuskóra mi haszna kapaszkodik föl? Nem talál rajta semmit.

Hanem azért már csak unalomból is fölkapaszkodik, meg akarja próbálni, vajjon a hosszú fogságban nem felejtette-e el a fára mászást. Följut szerencsésen és a magasból elégtelen néz le alant busuló pajtásaira. Ezek pedig olyan formán tekintenek föl hozzá, mintha kérdeznék:

— No's találtál-e mézet?

Nem, azt bizony nem talált. Akkor nem is érdemes fáradni, inkább üldögélnék lent, vagy kezdik újra a sétát a rács előtt. Talán jön egy-egy jó kis fiu vagy kis leány és bot végére szurva nyujt oda egy fél zsemlét. A szegény rabnak az is jól esik.

## DAL AZ ESŐRŐL.

**N**YÁRI eső, — oh be jó,  
Mily kedves, mily áldott,  
Boldogságban fürösztí  
Isten a világot!

Minden esőpp egy könnye a  
Jó Isten szemének,  
De jól esik a bokrok —  
A fák levelének.

Az örömtől a virág  
A fejét lehajtja,  
Fáradt szellő — távolról, —  
— Jaj be jó — sohajtja!

Zokog az ér, gyöngyökkel  
Telik meg a medre,  
Méhecskének dolgozni  
Elmegyen a kedve.

Odakinn az esőben  
Szárnyacskaít mossa,  
Mélyen hallgat a madár,  
Az erdők dallossa.

Szívdobogva reszket az  
Örömtől az ágon . . . .  
Mennyi öröm, boldogság  
Az egész világon!

Mennyi öröm! Menjünk ki  
Mi is a szobából,  
Jut nekünk is valami  
Tán a boldogságból!

Menjünk hát ki szaporán,  
Menjünk ki a kertbe,  
Hadd hulljon a jó eső  
Nekünk is fejünkre.

Annyi áldása van a  
Nyári jó esőnek,  
Attól még a gyermekek —  
Még azok is nőnek!

*István bácsi.*

## EGY PÁPASZEMES CZINEGE TÖRTÉNETE.

(Képpel a 397. l.)

**G**YÖNYÖRÜ nyári regg volt. A kinyílt rózsák reszketve hajoltak leveleik közé, elrejtteni akarván már-már hervadni kezdő arcukat. A nap ragyogó, meleg sugaraitól a friss bimbók feselni kezdtek, a moha-rózsa halvány bimbai lelépték csipkés zöld fejkötőcskéjüket s gyönyörködve tekintgettek szét új világuk láthatárán. A madarak dallal tölték el a friss virágillattal füszerezett léget, az egész természet fölélédt, s az agg életunt tölgy újra kihajtott ágai között madarak fészkeltek, a nap ragyogó sugarai befutották az egész tájat, aranyos pillangók szálltak virágról-virágra, mindeniktől fogadva el illatos mézet, míg néha a szorgalmas méhek el-elűzték őket.

Egy bokor rengő ágai között most is ott volt az a kicsi boldog fészek, hol azt tavaly a szürkés pápaszemes czinegék, lármázva s veszekedve egy-egy szalmaszálon, ügyesen fölépítették.

Csak hogy most nem zajos civakodásukban gyönyörködtem, hanem a boldogságban, melylyel a szülők a fészek széléről nézték az alvó, pelyhes madárkát. A parányi madár szívében a legmelegebb anyai szeretet lakott és a kis madármama felborzolva tollazatát, szárnyait melengetve borította rá a kicsinyekre.

Nem volt nap, hogy meg ne látogatam volna a boldog kis családot, mely már egészen bizalmasan pislogott felém; nem mult nap, hogy reájok ne gondoljak s ne örködjem fölöttük. Nyugodt boldogság uralkodott a fészekben, sem ravasz

ezirnos, sem a madarakra oly veszélyes ölyv nem zavarta a bokor sűrű lombjának a esőndjét. A nap aranyos sugarai ellenben utat törtek maguknak a sűrű bokrozaton keresztül a kis fészekhez, megmelengetve a három csipogó madárfiókot, míg anyjok élelem után járt.

Nem sejtettük, hogy e rövid boldogságot oly szomorú esemény fogja követni. Minden örökösöm daczára a végzetes nap bekövetkezett.

Egy reggel ablakom előtt állva bámultam a természet szépségét, midőn egyszerre zsvaj, ijedt madárhang üté meg fületem. Siettem a terászra s onnan a kertbe, a pázsitos téren át a bokrok közé egyenest a kedves fészekhez. De már későn érkeztem, az ellenség eltűnt, az öreg madárpár és kicsinyeik egyszerre lelték halálukat, ott feküdtek a földön, mellettük leverve a puha fészek. Ki volt a gyilkos, nem tudtam kikutatni. Nagy szomorúsággal rendelém eltemetésüket s egyiken az élet némi jelét észlelven, egy platán levelére fektetve, szobámba vittem. Ablakomra tetém ki, hová a nap jótékony meleget árasztott. Nem sokára föléledt, fölnyitotta apró, fényes szemeit s félve jártatta körül a neki ismeretlen helyen. Aztán ismét lecsukta; féltem hogy örökre

De nem! Az alig pislogó élet megmaradása kétesnek látszott ugyan, de gondos ápolással nem hagytam fel. Végre a negyedik napon már élénkebbnek látszott széles, sárga csőrét csicseregve tátotta a tejbe áztatott kenyér után.

A tudat, hogy egy, bár parányi életet megmentettünk, mily boldogsággal tölt el!

Rövid időn az én czinegém tökéletesen fölépült. Fényes, kékes tollazat kezdé ékíteni szárnyaeszkáit, vigan csicseregett felém puha tollakból készített fészekéből, ha kedvencz eledeleit hoztam s boldog volt új otthonában. . . .

Eljött a tél, fehér, fagyos lepellet borított mindent, de az én kedvenczem meleg szobában ablakom előtt virágasztalomra helyezett csinos és mindig nyitott kalitkájában,

mely körül folyton nyiló jáczintok terjesztettek illatot, csak oly boldog volt, mint nyáron.

Aztán eljött újra a tavasz, de a várt öröme helyett bánatot hozott.

A nap ragyogóan sütött, épen mint ama végzetes nap reggelén, föltártam a veranda üveg ajtaját, hogy szokott tavaszi sétámat, melytől a hosszu tél oly sokáig elvont, czinegémel tegyem meg. A legfélénebb madarat is meg lehet szelidíteni. Én kicsi korától nevelvén e parányi terem-



tést, úgy hozzám szokott, hogy sétáim közben vállamon ült vagy előttem röpkedett; élénk csicsergése kitünt a verebek zsibajából és soha sem látszott arra gondolni, hogy elhagyjon, elröpülve a kék levegő végtelenségébe. De most, — talán mert a tél folytán megerősödtek addig szokatlannul gyöngé szárnyai, vagy az oly sokáig tartó fogság után meglepte a szabadság vágya, — elég az, hogy amint a szabadság ajtaja megnyílt előtte, szétterjeszté szárnyait és elröpült.

Megálltam, szívemet fájdalom tölté el, látva hogy kedvenczem mily könnyen hagy el s meggy keresni új tanyát. Láttam mint ragadja el az ifjuság, meggondolatlanság oly helyekre, hol veszély érheti.

Több hét telt el, mióta kedvenczem elhagyott.

Ereztem hiányát élénk csicsergésének, melylyel reggelenként ágyamnál megjelent, addig csipkedve ajkaimat, míg fölbredék. — — Eljöttek aztán a melegebb napok s én fölkerestem újra a süri bokrokkal körülvett magányos helyeiket, hol czinegém egykori otthona volt s hol tavaly együtt jártunk. Amint az ágakat szétválasztám, örvendve kiáltottam föl, — a régi fészek helyén új fészek volt és benne három picziny pettyes tojás. Egy közel ágon pedig két madárka ült s az egyikben ráismertem az én czinegémre. S mekkora volt örömem, mikor közeledtemre csak párja röpött a platán óriás levelei közé, míg az én kedvenczem bizalmasan pislogott felém. Ő tehát ismét az enyém volt, enyém egész kis családjával s majd később, ha kis tojások helyett három csipogó, éhes madárka lesz a fészekben, a

szülők vajmi keveset fognak táplálásukkal fáradni, mert én is bőven fogok a legkedvesebb esemegékről gondoskodni. Télen pedig bizonynyal az én vendégeim lesznek.

Valahányszor oda megyek az újabb boldogok kis tanyájához, arra gondolok, báresak e kis család, mely fölött most gondosan őrködöm, ne érne oly gyászos véget, mint a tavalyi.

Fodor Irén.

### REJTETT SZÓ.

Igy egészben szegény ember  
Sok napi étele vagyok.  
Ugy pedig fűszer, ha elvéssz  
A végemről csak egy tagot.  
Ha pedig megnyírsz elülről  
Eszköz vagyok nők kezében,  
Végre ha ketté szakítasz  
Máskép magyarázhat sz engem,  
Elején folyadék vagyok,  
Isznak engem, kivált nágyok,  
Fűszer a másik felében,  
Ott is legyen a huslében.

### UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXVI. köt. 22-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Seefehlner Margit és Egon, Nagy Lenke és Béla, Jacobovics Leó.

### G Y Á S Z.

Már csak nem mulik hét, szomoruan látom, hogy az én kedves szép gyermek-kertemből egy-egy virágszálat ki ne tépne a halál. Most meg

#### MÁRIAFFY VILMÁNAK

a 9 éves leánykának halálát köll jelentenem, ki szerető szülei, testvérei keserű fájdalmára Maros-Szent-Györgyön június 9. húnyt el. Teljes szívből csatlakozunk a vesztesek bánatához, mert az osztott fájdalom fél-fájdalom. F. b.

## FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

**Szabó Elek.** Ha a jövő héten, mint író, a fővárosba kerültök, már láthatod is a Deák Ferencz emlékszóbor föllállítására történő előmunkálatokat ama kis park közepén, a Ferencz-József téren. — **Küszler Gizella.** Ugy látszik, a »K. L.«-nak csak a meséit olvasod s nem azt, amit Forgó bácsi a »kis értesítő« rovatában határozottan követel: takarosan írt levelet. Inkább levelezési lapot küldj, mint rongyos szélű papírosra vetett sorokat. — **Bittó Pista.** A nyár folyamán meg fog jelenni. Csak a türellem termi a rózsát, a türelmetlenség a tövist. — **Mairovitz testvérek.** A kimutatásból láthatjátok, hogy minden rendén van. Szép művekre büszkék lehettek. — **Ofner Irma.** Bizony nekem is jólesett volna látni a sikerült előadást s veletek egy kissé faluzni. De engem leköt a kötelesség. A küldeményt átadtam a két fiúcskának s azok forró köszönetüket küldik. — **Kubinyi Irén.** Előre haladásoddal nagyon meg vagyok elégedve. A kis versikét, mint írási gyakorlatot, szíves tudomásul veszem. — **„Árva kis veréb.”** Messze elmarad a már megjelent mögött. — **Pallai Endre.** Az adakozással sohasem jársz későn. A rovat nincs megszüntetve, csak néha az anyaghiány miatt kiszorul. — **Rechnitzer testvérek.** Régi tréfa az! — **Balogh Misi.** Az egyetemi könyvtárigazgatója Szilágyi Sándor, az érdeemes történelmi író. — **Stern Berta.** A legszivesebb viszonzásra talált kedves megemlékezésed. Édesmamádat mi is tiszteljük. — **Plotényi Eugenia.** (*Beauvoir.*) Az ügyes rajzcskát s a leírást köszönettel vettem s mint elődei, szintén meg fog jelenni. — **Jacobovics Leó.** Vendégszeretettel fogadlak téged is a »Kis Lap« nagy olvasótermébe. — **R. L.** Képpel fogom közölni. Köszönet. — **Porucz Olga.** Milyen kis munkáddal szereztél te 70 krt? Bizony, az ily kis lánykától nagyon derék. A versikéd is elég jó a te korodhoz képest. — **Kollár Ede.** A két Kisfaludy vitéz is volt; de leginkább tündököltek költői tehetségök által. — **Balogh Vilma.** Csak szép írásodnak bocsátom meg a leveled rongyos szélű, piszkos papírosát. A nevezett könyv végett fordulj az Eggenberger-féle könyvkereskedéshez. (Barátok-tere.) — **Sohay Karola és Elza.** A küldést nem ellenzi semmi. — **Cserna Erzsike.** A rejtvény ügyes, a levél kedves, az írás csinos. Találós meséd meg is fog jelenni. — **Gutmann Klemicza.** Kettejét kiadom. — **Hubert testvérek.** Helyes a megfjítés. — **Schmidt Ilona.** A kérdezett b. P. derék katona volt ugyan, de nem annyira, hogy róla a történelem külön megemlékezék s följegyezze, hol és miképen halt meg. — **Dőry testvérek.** Nehánya már közölvé volt, a többi meg nem arra való. Keressetek újakat. —

**Schvarcz Berta.** Tán csak sorát várja. Megjelenése különben nem is olyan fontos, mint amilyen sajnálatos az a mulasztásod, hogy nem veszed a szívedre a »kis értesítő« intését. — **M. István** csak ugy nyer választ, ha kiírja a nevét. — **Ofner Szerena.** A nyár folytán majd sorát kerítem a rejtvényeidnek. — **E. K. L.** Mind egyig beválnak. Köszönet. — *Több rendbeli rejtvény, elbeszélés stb., melyet itt egyenkint elő nem sorolok, egy s más okból nem közölhető.*

## Jótékonyság.

*Halmi Ferencz árvái javára:* Opitz Janka 50 kr., Porucz Olga 70 kr., ifj. Flóth Ferencz gyűjtése 24 frt 10 kr. (Egyes adakozók: Balog József 1 frt., Gróf Bethlen Ödön 5 frt., Mózsai Sándor 1 frt., Gróf Bethlen Béla 1 frt., Gróf Klebelsberg Béla 1 frt., Rácz Lajos 1 frt., Szentgyörgyi Mór 50 kr., Csernátóni Sámuel 60 kr., Dr. Csernátóni Gyula 1 frt., Csejdi Gábor 1 frt., Somai Illés 1 frt., Miku György 10 kr., Horváth Imre 20 kr., Brád Ferencz 20 kr., Kis Károly 20 kr., Bartha Domonkos 20 kr., Molnár János 20 kr., Valaki 20 kr., Gyárfás Albert 20 kr., Molnár János 20 kr., Veress Sándor 20 kr., Récei Papp Albert 20 krt., Biró Gyula 20 kr., az apa 1 frt., Valaki 20 kr., Dr. Wachsmann Ede 1 frt., Pécsy Lajos 1 frt., Papp Ezekiel 60 kr., Simon Ödön 40 kr., Szabó Sándor 10 kr., Szathmári Ferencz 1 frt., Kropper Gyula 20 kr., Valaki 20 kr., egy szegény ember 20 kr., Marosán László 20 kr., Sárközi Miksa 20 kr., Csiki Miklós 20 kr., Nagy József 10 kr., Szabó Sándor 10 kr., Molduván Dániel 10 kr., Tékár Mihály 10 kr., Tyira György 20 kr., Papp József 10 kr., Orbán Endre 20 kr., egy joghallgató 30 kr.)

Ezen összeg ki van mutatva a »Nemzet« ezimű politikai napilapban.

\*

A *bölcsöde* javára újabban adakoztak: Hauer Emilia és Katalin 5 frt. — A már eddig kimutatott 303 frt 5 krral együtt 308 frt 5 kr.

Az *Ég áldása* legyen a kegyes adakozókon!  
**Forgó bácsi.**

## A „Kis Lap” t. előfizetőihez!

A most folyó hó végével ér véget a „Kis Lap” huszonhatodik kötete. Mí-  
dön ezt az eddigi kötetek hosszú sorozatához csatolom, örömmel és meglepéssel tekin-  
tek vissza a „Kis Lap” multjára s bizalommal tekintek jövőjébe, mely az új, immár  
huszonhetedik kötetben fog a jövő félévben megindulni.

Az a tekintélyes könyvtár, melyet a „Kis Lap” eddigi évfolyamai képeznek, ked-  
ves zálog nekem is, kis híveim nagy seregének is. Azok a kötetek nekem közel másfél évtize-  
den át kedvvel, lelkesedéssel végzett munkát jelentenek; sok, sok ezer magyar gyermeknek  
pedig, hiszem, kellemes szórakozás, hasznos okulás forrását. És a mint eddig évről-évre  
teljesebben sikerült a magam elé tűzött célt elérnem, a mint eddig évről-évre nagyobb számmal  
gyűlt a „Kis Lap” köré a magyar gyermekvilág, úgy lesz ez, nem kétkedem, a jövőben is;  
ennek záloga a „Kis Lap” eddigi hosszú multja, nagy sikere.

Oktatást, szórakozást fog nyújtani a jövőre is. E célra gazdag anyag van már  
együtt az új félévvel meginduló huszonhetedik kötet számára. Az első számban

### „Évike története”

ezimmel hosszabb elbeszélés indul meg s e mellett minden szám fog közölni kisebb  
beszéléket és meséket, egyttal pedig ismeretterjesztő cikkeket,  
leírásokat, komoly és vig költeményeket, művészi rajzok kíséretében. Időnként köz-  
lök előadásra alkalmas kisebb

### SZINDARABOT,

melynek eljátszásával ügyes kis fiúk és lányok kedves szórakozást szereznek maguknak  
is, szüleiknek és ismerőseiknek is.

**Rejtvények, feladványok** ezentul is alkalmat fognak adni egy-egy kis  
fejtöresre, **Forgó bácsi postája** pedig folytonosan fenn fogja tartani az érintkezést  
Forgó bácsi és kis hívei között. És legszebb feladatai egyikének fogja Forgó bácsi ezentul  
is tartani, hogy közvetítője legyen nemes szívű kis olvasói **jótekonyságának**. A sze-  
gény gyermekek kórházában ezer frtos alapítvány örökíti már meg a „Kis Lap” olvasói-  
nak áldozatkészségét; Halmi árvái s az agg Tancsics szintén áldva említik őket, a bölcső-  
dőben pedig, azt hiszem, szintén teljes alapítványnyá fognak fölszaporodni az én kis híveim  
állerei. Legfényesebb lapja ez a „Kis Lap” történetének, mert arról tanuskodik, hogy a  
nemes mag, melyet Forgó bácsi elhinteni törekszik, fogékony talajra esik kis olvasói szívében.  
Az új kötetben folytatjuk, a miben eddig nekem is, nektek is annyi örömünk telt.  
Szívből üdvözlő hivatok

*Forgó bácsi.*

Tisztelettel kérjük a „Kis Lap” előfizetőit, szíveskedjenek megrendeléseiket  
mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Kis Lap” előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt 40 kr.
Félévre	2 „ 80 „
Egész évre	5 „ 60 „

Az előfizetések, melyeknek elküldésénél legzélszerűbb a postai utalványok hasz-  
nálata, a „Kis Lap” kiadóhivatalához (Budapest, Ferencziek-tere 3. sz. Athe-  
naeum-épület) intézendők.

A „KIS LAP” kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.  
Budapest, 1884. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.